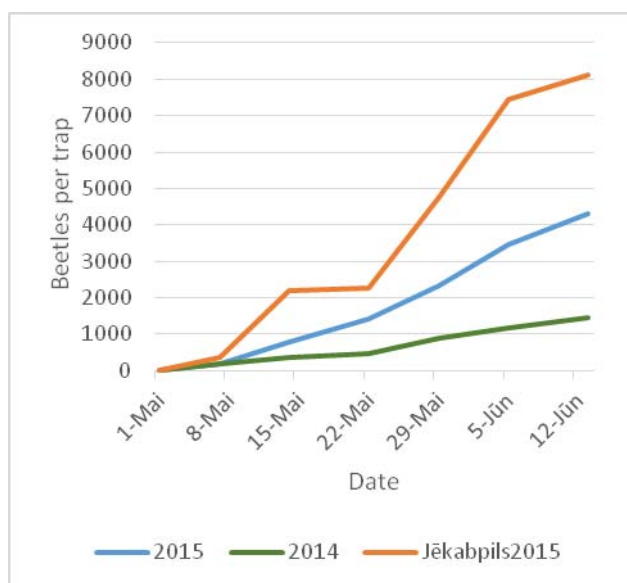

Meža kaitēkļu monitoringa aktuālie rezultāti 2015.gada vasarā

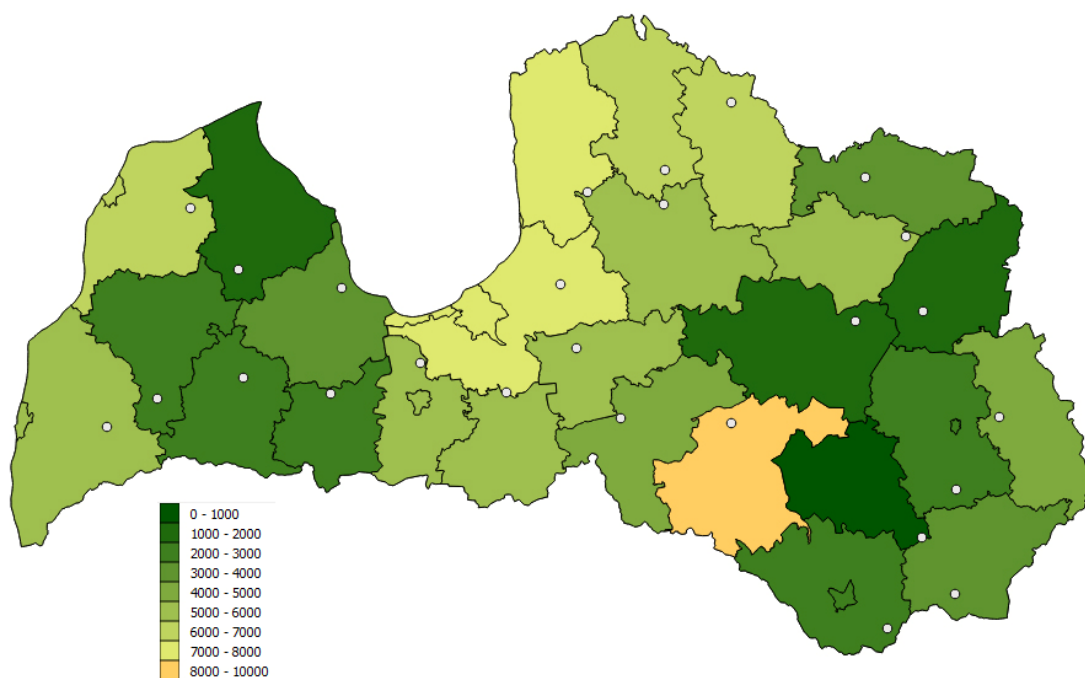
2015.gada pavasarī, salīdzinot ar 2014. gadu, novērota būtiski augstāka **egļu astonezobu mizgrauža** (*Ips typographus*) vaboļu lidošana (1.attēls). Īpaši intensīva vaboļu lidošana novērota Jēkabpils rajonā¹. Šis apvidus robežojas ar Rokišķiem Lietuvā, kur egļu astonezobu mizgrauža masu savairošanās novērota jau kopš 2012.gada. 30 dienās Jēkabpils apkārtnē vienā slazdā noķertas ap 5700 vabolēm. Par lielu apdraudējumu mežam tiek uzskatīts, ja 30 dienās vienā slazdā iekrīt ap 8000 vabolēm.

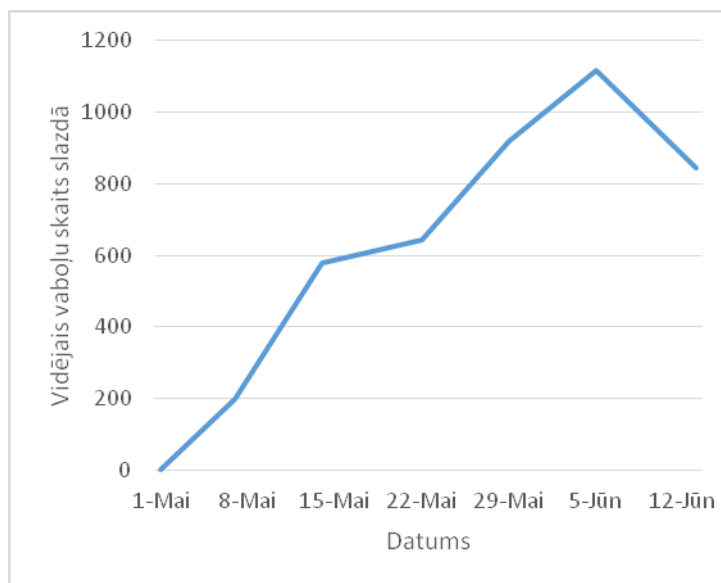
1.attēls. Vidēji vienā feromonu slazdos noķerto egļu astonezobu mizgrauža vaboļu skaita kumulātes 2014.gadā, 2015. gadā un 2015.gadā Jēkabpils apkārtnē

Egļu astonezobu mizgrauža populācija pieaugusi arī Rīgas un Limbažu rajonu teritorijā. Citviet Latvijā mizgraužu kaitējuma risks saglabājas neliels (2.attēls). Lai arī aprīļa beigās, maija sākumā laika apstākļi nebija piemēroti egļu astonezobu mizgrauža lidošanai, turpmākās nedēļās siltais laiks sekmēja vienmērīgu vaboļu lidošanu, sasniedzot maksimumu jūnija sākumā (3 attēls). Jūnija pirmajā nedēļā vidēji vienā slazdā tika noķertas 1115 vaboles.

Kopējais vienā slazdā noķerto pirmās paaudzes vaboļu daudzums parādīts 1.tabulā.

2.attēls. Vidēji vienā slazdā noķerto pirmās paaudzes vaboļu daudzums 2015.gadā parauglaukumos, kas reprezentē bijušos Latvijas administratīvos rajonus

3.attēls. Vidēji vienā slazdā noķerto pirmās paaudzes egļu astoņzobu mizgrauža vaboļu skaits 2015.gada vasarā

1.tabula

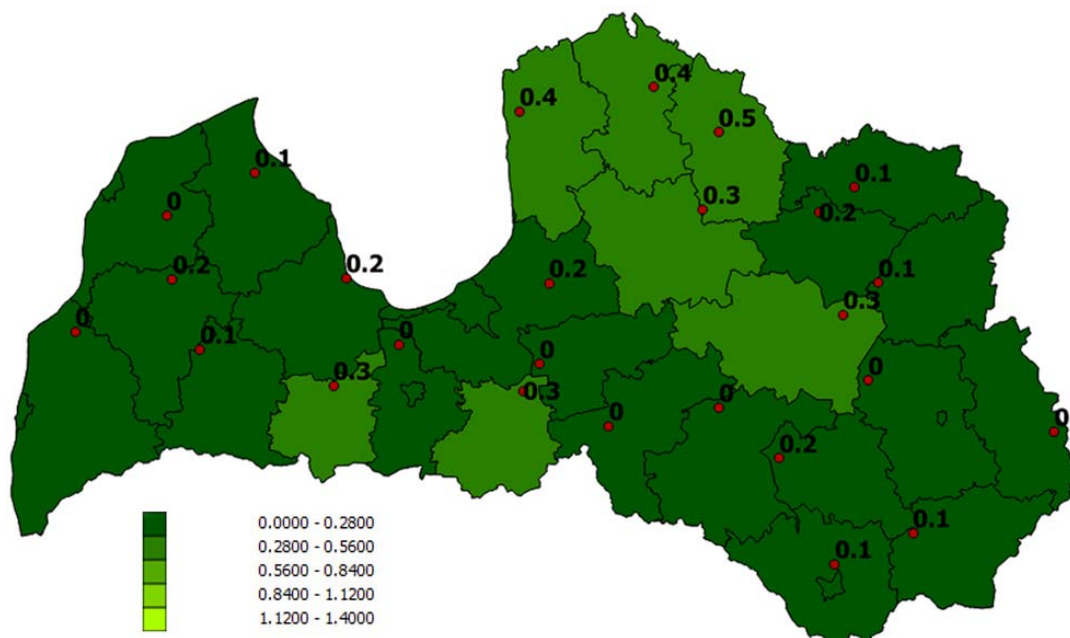
Vidēji vienā slazdā noķerto pirmās paaudzes egļu astoņzobu mizgrauža vaboļu skaits laikā no 2015.gada 1.maija līdz 15. jūnijam

Rajons	Parauglaukuma atrašanās vieta		IT_DIN
	X	Y	
Ogre	547735,6	300095,9	5962
Rīga	541116	326742,9	7510
Liepāja	352748,5	267694,9	5077
Kuldīga	373964,2	279381,5	2363
Saldus	409697,4	287807,5	2153
Dobele	445629,7	281162,0	2655
Jelgava	483030,6	294270,7	5073
Bauska	518594,0	282022,4	5417
Aizkraukle	566427	271353	4337
Jēkabpils	612256	268878	8105
Krāslava	705468	197889	3462
Daugavpils	677376	183702	2570
Preiļi	691509	221484	852
Talsi	407478	332967	1107
Tukums	450371	325340	3790
Ventspils	387395	358567	6145
Valmiera	584936	374568,5	6003
Valka	612077,9	402277,5	6733
Limbaži	552557	364966,2	7333
Cēsis	584350,6	360196,8	5977
Alūksne	667893,2	371504,8	3377
Gulbene	684628	346851,9	5803
Balvi	692125,7	315601,4	1017
Madona	663998,1	311545,5	1770
Rēzekne	705896,1	241252,3	2927
Ludza	723635,7	271645,7	4400

Zemsedzes kontrolē uzskaitīto priežu sprīžotāja (*Bupalus piniarius*) kūniņu skaits, salīdzinot ar 2014. gadu, ievērojami samazinājies. Nevienā parauglaukumā kūniņu skaits nesasniedza 1 uz m² (4.attēls). Citu zemsegā ziemojošo priežu kaitēkļu klātbūtne (*Panolis flammea*, *Hyloicus pinastri*, *Diprion pini*) nenožīmīga.

Iepriekšējā gadā novērotā **priežu rūsganās zāglapsenes** (*Neodiprion sertifer*) savairošanās Kurzemē paplašinās. Ventspils, Kuldīgas un Talsu rajonos nepieciešams veikt priežu audžu apsekošanu, savlaicīgu sekundāro kaitēkļu svaigi invadēto priežu izvākšanu, īpaši degumos un to tuvumā, kā arī dobumperētāju putniem piemērotu putnu būru izvietošanu priežu audzēs.

Turpinās arī **ozolu tinēja** (*Tortrix viridana*) savairošanās Talsu apkaimē. Jūnijā novērota vidēji stipra ozolu defoliācija, bet sagaidāms, ka jau jūlijā koku vainagi atjaunosies un speciāli uzraudzības pasākumi nav nepieciešami.

4.attēls. Zemesdzies kontrolē uzskaitīto priežu sprīžotāja kūniņu daudzums 2015.gada pavasarī

Lielākais apdraudējums mežaudzēm Latvijā sagaidāms **priežu audžu tīklapsenes** savairošanās vietā Daugavpils apkaimē. Kā jau iepriekš tika prognozēts, 2015.gada vasarā novērota intensīva tīklapsenes lidošana un sagaidāms, ka audzes tiks pilnībā atskujotas apmēram 200 ha platībā. Savairošanās skartajās platībās savlaicīgi jāizvāc sekundāro kaitēkļu svaigi invadētās priedes, jāizliek papildus putnu būri un jāapseko savairošanās reģionam pieguļošās audzes.

¹ šeit un turpmāk ar apzīmējumu „rajons” domāta bijušo Latvijas administratīvo rajonu teritorija, kas ir Nacionālā meža monitoringa plānošanas vienība

Informāciju sagatavoja LVMI Silava vadošais pētnieks Agnis Šmits
(agnis.smits@silava.lv)

www.silava.lv